

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра естрадно-вокального мистецтва

Сольфеджіо

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітній рівень перший **бакалаврський**
Освітньо-професійна програма **«Естрадний спів»**

Статус дисципліни **базова (обов'язкова)**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Івано-Франківськ
ЗВО «Університет Короля Данила»
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри естрадно-вокального мистецтва
Протокол №2 від 30.08.2022 р.

Розробник:

*Толошніак Наталія Анатоліївна, кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцентка кафедри естрадно-вокального мистецтва*

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП, кандидат мистецтвознавства

Лідія КУРБАНОВА

Контактний телефон викладача	+380501326943
e-mail	nataliia.toloshniak@ukd.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра естрадно-вокального мистецтва
Посилання на сайт УКД	https://ukd.edu.ua

**Лист оновлення та перезатвердження силабусу
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2020-2021	31.08.2020	№1		
2021-2022	06.09.2021	№2		
2022-2023	30.08.2022	№2		

Метою навчальної дисципліни «Сольфеджіо» є естетичне виховання музиканта, формування вільної слухової орієнтації в музичному матеріалі, уміння слухати та сприймати музику в усіх її компонентах, комплексний розвиток його загальних та спеціальних здібностей, особливо музичного слуху, музичної обізнаності (грамотності), музичного смаку і творчих здібностей, здатності самостійного музичного мислення у процесі сприйняття або виконання музичного твору, розширення загального музичного кругозору.

Завдання курсу:

розвиток музично-слухових здібностей; формування у студентів навичок точного інтонування та визначення на слух елементів музичної мови; розвиток музичної пам'яті, творчої фантазії;

формування навички вільного читання з аркуша (з урахуванням чистого інтонування та метро-ритмічної точності) різних одноголосних музичних прикладів та середніх за складністю партитур;

розвиток внутрішнього слуху (вчити визначати стиль та характер музичного твору без програвання його на інструменті, визначати мелодичні та ладові особливості, гармонічну мову музичної партитури, її ладо тональні і темпові зміни, кульмінацію твору);

надбання музично-теоретичних знань, а також збагачення емоційно-почуттєвої сфери; домагатися від студентів ансамблю під час сольфеджування багатоголосних прикладів;

домагатися осмисленого ставлення до структурної, ладо тональної та метро ритмічної будови музичного прикладу (привчати студентів в уяві аналізувати приклад, спираючись на теоретичні знання, розуміти мелодичний і гармонічний розвиток музичної думки, відмічати найбільш характерні інтонаційно-ритмічні та інші закономірності та особливості в прикладах з сольфеджування або слухового аналізу); формування навичок запису одноголосного та двоголосного диктанту.

У процесі вивчення курсу «Сольфеджіо» поєднані теорія і практичні навички на основі принципів доступності, цілеспрямованості та послідовності навчання.

Предмет. Курс «Сольфеджіо» є одним з найважливіших в ході підготовки музиканта-професіонала, музичного керівника. Він займає чільне місце серед музично-теоретичних дисциплін. Сольфеджіо як дисципліна має важливе значення для комплексного навчання та виховання музиканта, формує особисто-ціннісне ставлення до мистецтва, стимулює творчий потенціал особистості, сприяє підвищенню культури слухання та сприйняття музики, виховує потребу в духовному самовдосконаленні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен :

знати: музично – текстологічну культуру для поглибленого прочитання нотного тексту; механізми музичної пам'яті, специфіки слухо-розумових процесів, роботи творчої уяви в умовах конкретної професійної діяльності;

зміст даного курсу, що сприяє живому та осмисленому сприйняттю та вокально-хоровому інтонуванню музичних фраз, пропозицій та музичних творів у цілому; теоретичні та практичні основи курсу сольфеджіо, необхідні для самоактуалізації діяльності музиканта у професійній діяльності; методи розвитку музичного слуху, музичного мислення та пам'яті в обсязі, необхідному для професійної діяльності музиканта педагога;

вміти: читати та розшифровувати авторський (редакторський) нотний текст; використовувати механізми музичної пам'яті, специфіки слухорозумових процесів, роботи творчої уяви в умовах конкретної професійної діяльності; вільно сольфеджувати одноголосні, двоголосні, триголосні тощо музичні приклади, в тому числі, ансамблем, з аркуша, після попередньої підготовки (прочитання тексту внутрішнім слухом) тощо.; записувати музичні диктанти: тобто музичні диктанти в «академічній» формі; а також із голосу (у тому числі, музичного фольклору);

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр		1	2
Кількість кредитів ECTS	4		
Аудиторні навчальні заняття	практичні	28	2
Самостійна робота		28	28
Форма підсумкового контролю			
Курс	2		
Семестр		3	4
Кількість кредитів ECTS	4		
Аудиторні навчальні заняття	практичні	28	28
Самостійна робота		28	28
Форма підсумкового контролю		залік	
Курс	3		
Семестр		5	6
Кількість кредитів ECTS	4		
Аудиторні навчальні заняття	практичні	28	28
Самостійна робота		28	28
Форма підсумкового контролю	30		екзамен

**СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ:**

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
фортепіано	Гармонія
Елементарна теорія музики	Аналіз музичних творів
	Естрадне сольфеджіо

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затвердженого наказом МОН України №727 від 24.05.2019 року)

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності та у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, педагогіки та сольного виконавства.	РН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	РН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. комунікаційних технологій.	РН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	РН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
СК2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	РН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
СК3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва	
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.	
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Дозволяється вільне відвідування практичних занять студентам за індивідуальним графіком навчання. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту ЗВО «Університет Короля Данила», Правил поведінки здобувачів освіти та Кодексу корпоративної етики. Кожен студент має виявляти наполегливість, старанність, зацікавлення дискутувати, ставити запитання викладачеві як під час практичних занять.

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися один до одного, бути урівноваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес.

Під час виконання письмових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності.

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти» розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання декана.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. За джерелом інформації: • Словесні: пояснення, розповідь, бесіда. •

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація. • Практичні: вправи, слуховий аналіз, читання з аркуша.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів, творчі завдання. Інтонування, сольфеджування, слуховий аналіз, диктанти.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання студентів 1-3 курсів за освітньою програмою «Музичне мистецтво» здійснюється відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань студентів з навчальної дисципліни є: поточний, рубіжний та підсумковий контроль.

1. Поточний контроль –здійснюється за кожним завданням в межах модулів – індивідуально та колективно. Перевіряються завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях протягом всього курсу навчання і має за мету перевірку засвоєння змістових модулів навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – “2”; “3”; “4”; “5”.

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на

підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Методи контролю.

Методи усного контролю: спів одноголосних та багатоголосних творів (із супроводом та а саррелла), інтонаційних вправ, гармонічних зворотів.

Методи письмового контролю: написання тембрових диктантів, диктантів з пропущеними фрагментами у партитурі, самодиктантів, виконання творчих вправ – створення другого чи третього голосу до наданої мелодії, дописування мелодії, маленьких п'єс з жанровою фактурою, створення мелодії на задану гармонію.

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	високий рівень виконання навчальної програми: вільне володіння теоретичним матеріалом; сформованість умінь безпомилкового інтонування музичних прикладів, запису практичних завдань, умінь аналізувати нотний текст, творчих навичок.
83–89 балів	B	4 «дуже добре»	достатній рівень виконання навчальної програми: вільне володіння теоретичним матеріалом; належний рівень сформованості умінь безпомилкового інтонування музичних прикладів; запису практичних завдань; умінь аналізувати нотний текст, творчих навичок.
76–82 бали	C	4 «добре»	
68–75 балів	D	3 «задовільно»	середній рівень виконання навчальної програми: посередній рівень володіння теоретичним матеріалом: недостатній рівень сформованості умінь безпомилкового інтонування музичних прикладів запису практичних завдань, умінь
60–67 балів	E	3 «достатньо»	

			аналізувати нотний текст, творчих навичок.
35–59 балів	FX	2«незадовільно»	низький рівень виконання навчальної програми: незадовільний рівень володіння теоретичним матеріалом: незадовільний рівень сформованості умінь інтонувати музичні приклади, умінь запису практичних завдань, умінь аналізувати нотний текст, не розвинені творчі навички.
0–34 бали	F	2«неприйнятно»	

2. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

За результатами підсумкового контролю студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен і повинні йти на перездачу.

Усна перевірка знань проводиться за екзаменаційними білетами, що вміщують 3 завдання : 1. Ладо – інтонаційні вправи (спів гамм з певними завданнями). 2. Побудова в певній тональності чи від звуку заданих інтервалів, акордів, спів секвенцій, акордових чи інтервальних послідовностей. 3. Читання одноголосних, двоголосних або чотириголосних прикладів з аркуша.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Студенти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації університету не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

3. Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять.

Поточний контроль передбачає усну відповідь, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до

балів, які отримав студент під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

ПРОГРАМА КУРСУ «Сольфеджіо» (1-2 семестри)

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Діатоніка. Основні елементи музичної виразності. Звуковисотність. Тривалості нот. Паузи. Ключі «соль» і «фа».

Тема 2. Загальне поняття про лад. Мажорний лад. Початкові навички співу по нотах.

Тема 3. Мінорний лад. Три види мінору.

Тема 4. Засвоєння мажору і мінору як найбільш розповсюдженої ладової основи народної і професійної музики. Стійкі і нестійкі звуки. Розв'язання нестійких звуків (II, IV, VI, VII ступені) у стійкі.

Тема 5. Ритм. Метр. Темп.. Прості дво- та тридольні метри. Визначення метра на слух. Розміри 2/4, 3/4. Схеми диригування. Тривалості на різних долях метра: половинна, четверна, восьма, четвертна з крапкою та восьма. Диригування в простих розмірах 2/4 і 3/4.

Тема 6. Прості інтервали. Побудова, спів, визначення на слух. Основні інтервали на ступенях натурального мажору та гармонічного мінору. Спів інтервалів у мелодичному та гармонічному вигляді, у вигляді інтервальних послідовностей.

Тема 7. Обернення інтервалів. Збільшені та зменшені інтервали натурального та гармонічного мажору та мінору з розв'язанням.

Тема 8. Складні метри. Розмір 4/4. Пунктирний ритм, синкопа, паузи, затакт. Диригування у розмірі 4/4

Тема 9. Тритон. Діатонічні тритони. Тритон з розв'язкою. Тритони в натуральному та гармонічному мажорі та мінорі з розв'язанням.

Тема 10. Характерні інтервали у гармонічних ладах. Розв'язання характерних інтервалів.

Тема 11. Акорди. Тризвуки. Головні тризвуки ладу: тоніка, субдомінанта, домінанта. Обернення тризвуків. Гармонічні послідовності. Різні структурні варіанти цих функцій: тризвук, секстакорд, квартсекстакорд.

Тема 12. Акорди. Септакорд. Д7 з розв'язкою. Обернення Д7.

2. Тематичний план

№ теми	Назва теми	Кількість годин				
		всього	аудиторн	лекції	практичн	самост.
1	Діатоніка. Основні елементи музичної виразності. Звуковисотність. Тривалості нот. Паузи. Ключі «соль» і «фа».	4	2		2	2
2	Загальне поняття про лад. Мажорний лад. Початкові навички співу по нотах.	4	2		2	2
3	Мінорний лад. Три види мінору.	4	2		2	2
4	Засвоєння мажору і мінору як найбільш розповсюдженої ладової основи народної і професійної музики. Стійкі і нестійкі звуки. Розв'язання нестійких звуків (II, IV, VI, VII ступені) у стійкі.	4	2		2	2
5	Ритм. Метр. Темп.. Прості дво- та тридольні метри.	4	2		2	2
6	Прості інтервали. Побудова, спів, визначення на слух. Основні інтервали на ступенях натурального мажору та гармонічного мінору. Спів інтервалів у мелодичному та гармонічному вигляді, у вигляді інтервальних послідовностей.	4	2		2	2
7	Обернення інтервалів. Збільшені та зменшені інтервали натурального та гармонічного мажору та мінору з розв'язанням.	4	2		2	2
8	Складні метри. Розмір 4/4. Пунктирний ритм, синкопа, паузи, затакт. Диригування у розмірі 4/4	6	4		4	2
9	Тритон. Діатонічні тритони. Тритон з розв'язкою. Тритони в натуральному та гармонічному мажорі та мінорі з розв'язанням. Характерні інтервали у гармонічних ладах	4	2		2	2

10	Характерні інтервали у гармонічних ладах. Розв'язання характерних інтервалів.	8	4		4	4
11	Акорди. Тризвуки. Головні тризвуки ладу: тоніка, субдомінанта, домінанта. Обернення тризвуків.	6	2		2	3
12	Акорди. Септакорд. Д7 з розв'язкою. Обернення Д7.	4	2		2	2
	Кількість годин на вивчення дисципліни	56	28		28	27
	Підсумковий контроль					
	Всього, годин	56				

ПРОГРАМА КУРСУ «Сольфеджіо» (3-4 семестри)

Тема 1. Лад і тональність. Мажорний лад. Три види мажору. Тональності мажору і мінору до п'яти ключових знаків.

Тема 2. Діатонічні лади. Одноименні тональності. Паралельні тональності.

Тема 3. Тритони і характерні інтервали в натуральних і гармонічних ладах. Поняття умовно-діатонічних інтервалів. Характерні інтервали у гармонічних ладах. Розв'язання характерних інтервалів.

Тема 4. Акорди. VII7. Розв'язання нестійких і дисонуючих акордів.

Тема 5. Лади народної музики. Пентатоніка.

Тема 6. Тональності мажору і мінору до 5-ти знаків.

Тема 7. Септакорд II ступеня та його обернення. Розв'язання двома способами.

Тема 8. Секвенція. Мелодична секвенція.

Тема 9. Транспозиція. Види транспозиції. Практичне використання.

2. Тематичний план

№ теми	Назва теми	Кількість годин				
		всього	аудиторні	лекції	практичні	самост.
1	Лад і тональність. Мажорний лад. Три види мажору. Тональності мажору і мінору до п'яти ключових знаків.	4	2		2	2
2	Діатонічні лади. Однойменні тональності. Паралельні тональності.	4	2		2	2
3	Тритони і характерні інтервали в натуральних і гармонічних ладах. Поняття умовно-діатонічних інтервалів. Характерні інтервали у гармонічних ладах. Розв'язання характерних інтервалів.	4	4		2	2
4	Акорди. VII7. Розв'язання нестійких і дисонуючих акордів.	4	4		2	2
5	Лади народної музики. Пентатоніка.	4	4		2	2
6	Тональності мажору і мінору до 5-ти знаків.	6	2		2	4
7	Септакорд II ступеня та його обернення. Розв'язання двома способами.	6	4		4	2
8	Секвенція. Мелодична секвенція.	4	2		2	2
9	Транспозиція. Види транспозиції. Практичне використання.	8	4		4	3
Кількість годин на вивчення дисципліни		56	28		28	27
Підсумковий контроль						10
Всього, годин		56				

«Сольфеджіо» (5-6 семестри)

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Хроматизм. Хроматична гама. Мелодичні секвенції. Секвенції з хроматизмами.

Тема 2. Акорди в тісному і широкому розташуванні. SII7 з оберненнями і розв'язанням в Т у чотириголосому викладі.

Тема 3. ДVII7 з розв'язанням у Т чотириголосому викладі.

Тема 4. Хроматичні інтервали (зб.5, зм.4). Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі: зб.2 на I ступені мажору, на III ст. мінору з оберненнями; зб. 4 на I ст. мажору і мінору з оберненням; зм. 5 на V ст. мажору і мінору з оберненням.

Тема 5: Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі:зб.4 на II пониженому ст. мажору і мінору; зб.5 на V ст. мажору з оберненням; зм. 3 і зб. 6 в мажорі і мінорі (як побічні до устоїв).

Тема 6. Прохідні та допоміжні квартсектакорди.

Тема 7. Акорди субдомінантової групи. Тризвуки побічних ступенів та їх обернення (II6, III6, VI6). Гармонічна послідовність (6-8 акордів).

Тема 8. Акорди ДД.

Тема 9. Відхилення у тональності I ступені спорідненості (прості гармонічні схеми)

Тема 10. Модуляція у тональності I ступені спорідненості (прості гармонічні схеми).

2. Тематичний план

№ теми	Назва теми	Кількість годин				
		всього	аудиторні	лекції	практичні	самот.
1	Хроматизм. Хроматична гама. Мелодичні секвенції. Секвенції з хроматизмами.	6	4		2	2
2	Акорди в тісному і широкому розташуванні. SII7 з оберненнями і розв'язанням в Т у чотириголосому викладі.	4	2		2	2
3	ДVII7 з розв'язанням у Т у чотириголосому викладі.	4	2		2	2
4	Хроматичні інтервали (зб.5, зм.4). Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі: зб.2 на I ступені мажору, на III ст. мінору з оберненнями; зб. 4 на I ст. мажору і мінору з оберненням; зм. 5 на V ст. мажору і мінору з оберненням.	4	2		2	2

5	Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі: зб.4 на II пониженому ст. мажору і мінору; зб.5 на V ст. мажору з оберненням; зм. 3 і зб. 6 в мажорі і мінорі (як побічні до устоїв).	8	4		2	4
6	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.	6	2		2	4
7	Акорди субдомінантової групи. Тризвуки побічних ступенів та їх обернення (II6, III6, VI6). Гармонічна послідовність (6-8 акордів).	4	2		4	2
8	Акорди ДД.	4	2		2	2
9	Відхилення у тональності I ступені спорідненості (прості гармонічні схеми)	8	4		4	4
10	Модуляція у тональності I ступені спорідненості (прості гармонічні схеми)	7	4		4	3
	Кількість годин на вивчення дисципліни	56	28		28	27
	Підсумковий контроль					30
	Всього, годин	56				

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Опрацювання вокальних вправ до кожної теми.
2	Робота над чистотою інтонації, ритмічним малюнком, слуховий аналіз.
3	Прописувати та працювати над виконанням різноманітних гамових послідовностей, інтервалів, акордів та їх обернень..
4	Гра по слух, на основі пропонованих варіантів українських народних пісень, на фортепіано (фаховий інструмент). Відпрацювання слухового аналізу (інтервали, акорди, гами всіх видів
5	Спів акордових послідовностей до кожної теми.
6	Підбір ритмічних вправ до кожної вивченої тональності. Підбір мелодій до цих ритмічних побудов.
7	Завершити задану мелодичну лінію (свій варіант). Створити мелодію на заданий віршований текст.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

1. Інтенаційні вправи (спів);

- а) гами мажорні (3-х видів) та мінорні (3-х видів), та старовинні діатонічні лади до 6 знаків включно від різних ступенів;
- б) інтервали - великі, малі, чисті, діатонічні тритони з розв'язанням на ступенях натурального мажору та мінору (вгору та вниз);
- в) інтервали - збільшені та зменшені з розв'язанням (характерні - зб.5, зм.4 та зб.4, зм.4) в гармонічному мажорі та мінорі;
- г) інтервали - чисті, великі, малі, тритони та характерні інтервали - від звука з розв'язанням;
- д) акорди в тональностях мажору та мінору: головні тризвуки та їх обернення; зменшений та збільшений тризвук з розв'язанням, доміантсептакорд (Д 7) та його обернення, ввідні септакорди, септакорд II ступеня (II7) з розв'язанням вгору та вниз;
- е) акорди від даного звука: мажорні та мінорні тризвуки та їх обернення; зменшений та збільшений тризвук; Д7 та його обернення, ввідні септакорди (малий та зменшений) вгору та вниз.

2. **Слуховий аналіз** (з 2-х програвань): а) інтервалів у послідовності (4-6); б) акордів в послідовності (4); в) ладів у звукоряді або мелодії.

3. **Спів по нотах** з диригуванням у розмірах 2/4, 3/4, 4/4 та 6/8 однотональних мелодій з хроматизмами, відхиленнями в тональності I ст. спорідненості, що містять ритмічні труднощі: ноти з крапкою, паузи, заліговані ноти, синкопи, тріолі, шістнадцяті у різних групах.

4. Творчі вправи:

- а) створення мелодій із включенням окремих елементів інтервалів, акордів, ритмічних груп та ін.;
- б) створення 2-го речення до даного 1-го та спів його з назвою нот;
- в) підбір акомпанементу або II-го голосу до даної мелодії.
- г) навички транспонування одноголосних або нескладних двоголосних прикладів;
- д) навички роботи над двоголоссям (спів та гра, аналіз тощо).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІ

Основна навчальна література

1. Афоніна О.С. Сольфеджіо: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Афоніна О.С., Баранова О.В. Вінниця : Нова Книга, 2013. 224с.: ноти.
2. Афоніна О.С. Сольфеджіо на основі сучасної, естрадної та джазової музики: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова Книга, 2013. 148 с.: ноти.*
3. Барська З.М. Гармонічне сольфеджіо на основі української музики. Частина 1. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2017. 80 с.
4. Барська З. Сольфеджіо на основі української народної пісні. Хрестоматія Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008
5. Драгомиров П. Учебник сольфеджио. Харьков : «Фактор», 2005. 64 с.
6. Євпак Є. Хорові розспіви. Посібник з сольфеджіо. Київ : Музична Україна, 1978.*
7. Ладухін М. Одноголосне сольфеджіо. Харків : «Фактор», 2004. 32 с.*
8. Михайловська Р. С. Сольфеджіо на матеріалі української пісні. Київ : Мелосвіт, 2015.
9. Мокрогуз І. «Практичні завдання до навчальної дисципліни «Сольфеджіо» для студентів 1-го курсу». Навчально–методичний посібник. Чернівці : Місто, 2014. 84 с.
- 10.Павленко Т. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. Київ : Музична Україна, 2017. 112 с.*
- 11.Павлюченко С. Етюди для співу. Посібник з сольфеджіо. Київ : Музична Україна, 1963.
- 12.Побережна Г.І., Щериця Т.В. Українська народна пісня: Навч.-метод. посіб. з сольфеджіо. Київ, 2006. 151с.
- 13.Серебряный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки. Київ, 2002. 246 с.*
- 14.Флис В., Якуб'як Я. Сольфеджіо для I–IV класів дитячих музичних шкіл-семерічок. Київ : Музична Україна, 1979.*
- 15.Ходоровська І. М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів: мультимедійний посібник. Київ, 2014.
- 16.Якуб'як Я. Деякі вправи з сольфеджіо. Київ : Музична Україна 1972.

Додаткова

1. Афоніна О. С. Сольфеджіо. I-VIII класи. Київ : Мелосвіт, 2014.
2. Белінський Е., Олендарьов В. Музичний диктант. Посібник з курсу сольфеджіо для музичних шкіл, училищ та консерваторій. Київ : Музична Україна, 1976.

3. Калашник П., Булгаков Л. Музичні диктанти. Мелодії для гармонізації. Учбовий посібник для середніх та вищих музичних учбових закладів. Київ : Музична Україна, 1982.
4. Павлович В. Двоголосий диктант. Київ : Музична Україна, 1985.
5. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.1. Харків : Факт, 2015
6. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.2. Харків : Факт, 2015
7. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.3. Харків : Факт, 2016
8. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.4. Харків : Факт, 2016
9. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.5. Харків : Факт, 2018
10. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.6. Харків : Факт, 2008, 2010, 2019
11. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. Київ : Музична Україна, 1977. 257 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.wdl.org/ru/> – Світова цифрова бібліотека.
2. <http://www.europeana.eu/portal> – Європейська цифрова бібліотека.
3. <http://elib.nplu.org/collection.html?id=33> – Національна парламентська бібліотека України.
4. <http://www.ukrbook.net> – Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова».
5. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
6. <http://korolenko.kharkov.com> – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка.
7. <http://www.twirpx.com/files/art/music> – Музичне мистецтво – все для студента.
8. <http://pidruchniki.ws/> – Бібліотека українських підручників.

* – вказаний посібник наявний в університетській бібліотеці